

A Fővárosi Ítéltábla a ... (cím.) által képviselt I.rendű felperes neve (I.rendű felperes címe.) I. rendű és II.rendű felperes neve (I.rendű felperes címe.) II. rendű felpereseknek, a ... által képviselt alperes neve. (alperes címe.) alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében, a Fővárosi Törvényszék 2016. október 18. napján kelt, 503.G.42.942/2016/5. számú ítélete ellen, a felperesek által benyújtott fellebbezés folytán a 2017. április 26. napján megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I. és II. rendű felperest, hogy 15 (tizenöt) napon belül fizessenek meg egyetemlegesen az alperesnek 100.000 (egyszázezer) forint jogtanácsosi munkadíjban felmerült másodfokú perköltséget.

Kötelezi az I. és II. rendű felperest, hogy külön felhívásra fizessenek meg egyetemlegesen 1.108.800 (egymillió-egyszáznolcezer) forint másodfokú eljárási illetéket az államnak.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A felperesek a perben nem álló-vel kötött kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítása iránt terjesztettek elő keresetet az alperessel szemben. Előadták, hogy a kölcsönadó sem a szerződés megkötésekor, sem azt követően nem adott át a részükre kondíciós listát és törlesztési táblázatot. Álláspontjuk szerint a szerződés nem tekinthető deviza alapú kölcsönszerződésnek, mivel a kölcsön összege a kirovó pénznemben nem került meghatározásra.

Hivatkoztak rá, hogy sem a kölcsön devizában kifejezett összege, sem a törlesztőrészletek nem határozhatóak meg a szerződésből, ezért az nem csak érvénytelen, hanem létre sem jött, ebből kifolyólag az abból fakadó követelés nem volt engedményezhető.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására, a felperesek költségeiben történő marasztalására

irányult.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az alperes részére 693.000 forint perköltséget, továbbá külön felhívásra 831.000 forint kereseti illetéket az államnak.

A megállapított tényállás szerint a perben nem álló (a továbbiakban) 2007. március 21-én CHF alapú kölcsönszerződést kötött a felperesekkel. A a kölcsönszerződésből eredő követelését 2011. október 27-én az alperesre engedményezte. Az alperes a kölcsönszerződést 2013. február 26-án felmondta.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában kifejtette, hogy az engedményes nem lép be az engedményező által harmadik személlyel kötött szerződésbe, sem az engedményező mellé, sem annak helyébe, még abban az esetben sem, ha az engedményező az engedményezés után jogutód nélkül megszűnik. Önmagában ez a tény nem bővíti ki az engedményes jogállását, ebből fakadóan a felperesek érvénytelenségre alapított igénnyel az engedménnyessel szemben nem léphetnek fel. Az engedményes pénzkövetelésével szemben ugyan védekezhetnek, de ezt érvénytelenségre hivatkozó alperesként, illetve egy általuk indított végrehajtási perben tehetik.

Az ítélet ellen a felperesek terjesztettek elő fellebbezést, melyben a határozat megváltoztatásával keresetük teljesítését, másodlagosan pedig az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását indítványozták.

Azzal érveltek, hogy az alperes nem csak a jelzálogszerződésből eredő követelést szerezte meg a felperesek viszonylatában, hanem a szerződő fél pozíciójába lépett, azaz alanyváltozás következett be a szerződéses jogviszonyban. Hangsúlyozták, hogy a felperesek a per során nem voltak abban a helyzetben, hogy perbe vonják a-t, mivel az jogutód nélkül megszűnt. Sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság nem követelte meg az alperestől annak bizonyítását, hogy valóban engedményezés útján szerezte meg a per tárgyának alapjául szolgáló szerződésből eredő követelést, továbbá annak bizonyítását sem, hogy az engedményezés csak és kizárólag meghatározott összeg követelésére jogosítja fel.

Álláspontjuk szerint a hivatkozott megállapodás nem engedményezés, hanem a szerződés átruházása. A a teljes jelzálogalapú hitelállományát értékesítette, figyelemmel arra, hogy ezirányú tevékenységét megszüntette, egyben végelszámolását határozta el. Ezért az alperes és a között létrejött szerződés a tartalma szerint átruházás. Felhívták a Hpt. 213. § (1) bekezdésének a) és b) pontját, valamint hivatkoztak az 1/2016. Polgári Jogegységi határozatra is. Állították, hogy a perbeli szerződés nem felel meg a jogszabályi előírásoknak, a kölcsönszerződés megkötését követően az adósok részére megküldött iratok joghatás kiváltására nem voltak alkalmasak, a szerződés alapján pedig nem határozható meg sem a szerződés tárgya, sem a törlesztő részletek összege.

Sérelmezték azt is, hogy a bíróság nem döntött az összességében előterjesztett keresetükről.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását, a felperesek költségeiben történő marasztalását kérte.

Kiemelte, hogy az engedményezés a szerződéses jogviszonyban a jogosulti oldalon oly módon eredményez alanyváltozást, hogy az engedményezett követelés tekintetében az engedményes a régi jogosult helyébe lép. Az engedményezés azonban nem jelent teljes körű alanyváltozást, vagyis az engedményezés nem jelenti valamely szerződéses pozíció átruházását, a felperesek tehát nem az

alperessel, hanem a szerződést kötő-vel álltak jogviszonyban, ezért az alperessel szemben érvénytelenségi keresetet nem terjeszthettek elő. Álláspontja szerint téves a felperesek érdemi érvelése

is, a kölcsönszerződés ugyanis tartalmazza a szerződés tárgyát és a törlesztő részletek összegét is, mely a jogszabályoknak megfelelt és érvényesen létrejött a felperesek és a között.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét teljes terjedelemben felülbírált, mert annak fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt [Pp. 228. § (4) bekezdés].

A felperesek fellebbezése alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a perben eldöntendő jogkérdéshez képest a releváns tényeket helyesen állapította meg, az ítéltábla a döntésével és a keresetelési jog kérdésében kifejtett jogi indokaival egyetértett, ezek megismétlése nélkül utal ekörben az elsőfokú ítélet helyes indokaira.

A fellebbezésben foglaltakra is tekintettel a következőket emeli ki.

A peradatok szerint a felperes keresetében egyaránt hivatkozott a perbeli szerződés érvénytelenségére és annak létre nem jöttére. Kétség kívül elszámolás iránti igényt is előterjesztett, de nem önállóan, hanem az érvénytelenség, illetve a szerződés létre nem jöttéhez fűződő jogkövetkezményként, ebből következően pedig a bíróság csak abban az esetben dönthetett volna az elszámolásról, amikor már döntött annak jogalapjáról.

Az adott esetben a felperes a keresetét az engedménnyessel szemben terjesztette elő, ezért a bíróságnak elsődlegesen a keresetelési jog kérdésében kellett állást foglalnia. E körben helytállóan fejtette ki az elsőfokú bíróság, hogy az engedményezés nem általános jogutódlás, annak alapján csak a követelés száll át. A régi Ptk. 329. § (3) bekezdése szerint a kötelezett az engedménnyessel szemben kifogásokat érvényesíthet és ellenköveteléseket számíthat be. A jogviszony azonban az eredeti szerződő felek között állt fenn továbbra is, így a szerződés érvénytelenségének megállapítására irányuló kereset közöttük bírálendő el. A perben a szerződő fél perben állása nélkül a szerződés érvénytelensége nem állapítható meg. A felperesek azonban nincsenek elzárva attól, hogy a szerződés érvénytelenségére kifogásként hivatkozzanak. Egy esetleges, a végrehajtás megszüntetése iránt indított perben a felperesek keresete az ellenük indított végrehajtás megszüntetésére irányul, amely elbírálható akkor is, ha a végrehajtás alapjául szolgáló jogügyletben a felperessel szerződő fél oldalán időközben jogutódlás következett be és az eredeti szerződő fél nem áll perben. Ezen irányadó jogi álláspontot fejtette ki a Kúria Pfv.I.20.040/2016/6. számú határozatában.

A felperes faktorálásra történő hivatkozásának a per eldöntése szempontjából nincs jelentősége, a faktoring szerződés ugyanis a Ptk.-ban nem szabályzott atipikus vegyes szerződés, melyre a Ptk.-nak az engedményezésre, adásvételre és a hitel- és kölcsönszerződésre vonatkozó szabályait is alkalmazni lehet. A kötelezett szempontjából a faktorálás - annak bármely fajtája - „valódi” engedményezés és ennek lényegi szabályait alapul véve kell eljárnia, miként arra a Szegedi Ítéltábla Gf.III.30.413/2015/3. számú, az ítélezési gyakorlatot összefoglaló határozatában rámutatott.

Az elsőfokú bíróság azért utasította el a felperesek keresetét, mert az alperessel szemben a perbe vitt követelést nem érvényesíthették, a kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítására, annak egyéb jogszabályi feltételei fennállta mellett csak a felperesekkel szerződő féllel szemben kerülhetett volna sor. Az elsőfokú bíróság ekként döntéséből következően a per érdemére tett ítéleti megállapítások szükségtelenek, ezért a másodfokú bíróság azokat mellőzi.

A Fővárosi Ítéltábla mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján helyes indokai alapján helybenhagyta.

A felperesek fellebbezése nem vezetett eredményre, így a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelesek az alperes jogi képvisellel felmerült másodfokú perköltségének megfizetésére, melynek összegét az ítéltábla a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) - b) pontja, (5) és (6) bekezdése alapján állapította meg, figyelemmel az alperest képviselő jogtanácsos által ténylegesen kifejtett tevékenység munka- és időigényére. A felperesek az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési illetéket az 1990. évi XCIII. tv. 64. § (3) bekezdése folytán alkalmazandó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján kötelesek az államnak külön felhívásra megfizetni.

Budapest, 2017. április 26.

. Senyei György s.k.
a tanács elnöke

. Bicskei Ildikó s.k.
előadó bíró

. Ócsai Beatrix s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: